

FIȘA DISCIPLINEI

Anul universitar 2022 - 2023

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Lucian Blaga din Sibiu
1.2. Facultatea	Facultatea de Științe Socio-Umane
1.3. Departament	Departamentul de Istorie, Patrimoniu și Teologie Protestantă
1.4. Domeniul de studiu	Arte vizuale
1.5. Ciclu de studii ¹	Licență
1.6. Specializarea	Conservare și Restaurare

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Istoria artei universale, Antichitate și Ev mediu				Cod	39.04.F.01.I.301
2.2. Titular activități de curs	Prof. univ. Ioan Albu					
2.3. Titular activități practice	Lect. univ. Răzvan Pop					
2.4. An de studiu ²	1	2.5. Semestrul ³	1	2.6. Tipul de evaluare ⁴	Ex	
2.7. Regimul disciplinei ⁵	O		2.8. Categoria formativă a disciplinei ⁶			F

3. Timpul total estimat

3.1. Extinderea disciplinei în planul de învățământ – număr de ore pe săptămână					
3.1.a.Curs	3.1.b. Seminar	3.1.c. Laborator	3.1.d. Proiect	3.1.e Alte	Total
2	1				3
3.2. Extinderea disciplinei în planul de învățământ – total ore din planul de învățământ					
3.2.a.Curs	3.2.b. Seminar	3.2.c. Laborator	3.2.d. Proiect	3.2.e Alte	Total ⁷
28	14				42
Distribuția fondului de timp pentru studiu individual⁸					Nr. ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					56
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					28
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					28
Tutoriat ⁹					4
Examinări ¹⁰					4
3.3. Total ore alocate studiului individual¹¹ (NOSI_{sem})					112
3.4. Total ore din Planul de învățământ (NOAD_{sem})					42
3.5. Total ore pe semestru¹² (NOAD_{sem} + NOSI_{sem})					154
3.6. Nr ore / ECTS					
3.7. Număr de credite¹³					

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. Discipline necesar a fi promovate anterior (de curriculum) ¹⁴	
4.2. Competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. De desfășurare a cursului ¹⁵	Sală, suport de curs, imagini, computer, videoproiector
5.2. De desfășurare a activităților practice (lab/sem/pr/alte) ¹⁶	Sală, computer, videoproiector

6. Competențe specifice acumulate¹⁷

Număr de credite alocate disciplinei ¹⁸			Repartizare credite pe competențe ¹⁹
6.1. Competențe profesionale	CP1	Realizarea cadrului general specific de documentare, informare și cercetare: culegerea, prelucrarea și analiza datelor care se vor regăsi în aplicațiile practice ale procesului de conservare-restaurare a patrimoniului cultural, mobil și imobil	
	CP2	Identificarea, analiza, explicarea și implementarea problematicii metodologiilor de intervenție și a elementelor de limbaj specializat, a tehnicilor și a tehnologiilor folosite în elaborarea proiectelor de intervenție în conservare –restaurare	
	CP3	Identificarea, analiza și descrierea factorilor ce acționează în timp asupra stării de conservare și interpretarea rezultatelor investigațiilor științifice.	
	CP4	Proiectarea și stabilirea intervențiilor de conservare-restaurare, adecvate și compatibile fiecărui caz în parte.	
	CP5	Realizarea asistată a soluțiilor tehnice și tehnologice de conservare-restaurare propuse în proiectul de restaurare.	
	CP6	Consilierea profesională și de integrare socială, ca și evaluarea și interpretarea intervențiilor de conservare- restaurare.	
6.2. Competențe transversale	CT1	Aplicarea unor strategii de muncă riguroasă, eficientă și responsabilă, de punctualitate și răspundere personală față de rezultat, pe baza principiilor, normelor și valorilor de etică profesională.	
	CT2	Identificarea rolurilor și responsabilităților într-o echipă plurispecializată și aplicarea de tehnici de relaționare și muncă eficientă în cadrul echipei.	
	CT3	Identificarea oportunităților de formare continuă și valorificarea eficientă a resurselor și a tehnicilor de învățare pentru propria dezvoltare.	

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general	Realizarea cadrului general specific de documentare, informare și cercetare: culegerea, prelucrarea și analiza informațiilor care se regăsesc în bibliografia parcursă și în notele de curs
7.2. Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> - Explicarea conceptelor, teoriilor și tuturor elementelor de limbaj specifice istoriei artei în general și istoriei artei europene în particular. - Utilizarea corectă a termenilor de specialitate. - Analiza și interpretarea curentelor și stilurilor întâlnite în arta antică,

	<p>medievală și premodernă.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Realizarea de conexiuni între rezultate - Argumentarea unor enunțuri - Analiza comparativă a diferitelor curente și stiluri întâlnite în arta antică, medievală și premodernă la nivelul întregii Europe. - Elaborarea unor proiecte care să ilustreze utilizarea cunoștințelor specifice dobândite.
--	---

8. Conținuturi

8.1. Curs ²⁰		Metode de predare ²¹	Nr. ore
Curs 1	Definirea unor concepte specifice. Apariția artei rupestre. Altamira și Lascaux. Pictura figurativă rupestră. Artă și magia simpatetică	Expunere, prelegere, utilizare videoproiector	2
Curs 2	Artă Egiptului Antic. Primele necropole regale (Memphis). Piramidele de la Gizeh. Religia. Templele (Karnak, Luxor); Valea Regilor – mormântul lui Tutankamon. Sculptura; relief și pictura. (Teba, al Fayum)	Expunere, prelegere, utilizare videoproiector	2
Curs 3	Artă greacă (arhitectură și sculptură). Cronologie. Perioada obscură. Perioada arhaică. Tipologia templului grec – templul doric (Olympia, Corint, Delfi); templul ionic (Efes – Artemision, Aegina – influențe ionice); Perioada clasică – Acropole în Atena). Orașul helenistic (Pergam). Mausoleul (Halikarnas). Teatrul grec (Atena, Pergam, Priene, Delfi) Sculptura: perioada arhaică; clasicismul timpuriu; stilul sever; stilul frumos (Polycllet, Myron, Fidias); stilul bogat (Praxiteles, Scopas); sculptura helenistică (Lisippos, Victoria din Samotrache, Afrodita din Melos, Laokoon).	Expunere, prelegere, utilizare videoproiector	2
Curs 4	Artă și arhitectura romană. Cronologie. Artă în imperiul roman: Templul (Roma, Efes). Aspecte urbane (Roma, Efes.). Edificii publice (apeducte – Segovia, Nîmes, Cezarea), poduri (Roma, Rimini), drumuri (Roma, Efes, Pompei), terme (Roma, Tivoli - Vila Hadriana), porți (Roma, Trier, Verona, Efes, Hieropolis). Arhitectura funerară - mausolee (Roma, Salonic), necropole (Hieropolis). Arhitectura triumfală (arcul de triumf – Roma, Orange, Beneventum); columna - Roma). Teatrul (Roma, Pompei). Amfiteatrul (Roma)	Expunere, prelegere, utilizare videoproiector	2
Curs 5	Artă paleocreștină. Catacombele. Structura monumentelor funerare (loculus și cubiculum) Pictura funerară. Temele și simbolistica picturii din catacombe (Priscilla, St. Calist, St. Sebastian) Arhitectura - bazilica și baptisterul.	Expunere, prelegere, utilizare videoproiector	2
Curs 6	Artă bizantină. Tipologia bisericilor bizantine. Bazilica. Biserica de tip central. Planul în cruce greacă înscrisă (complex, simplu). Dezvoltarea arhitecturii bizantine în Peninsula Balcanică: tipul atonit, triconcul. Pictura bizantină (Ravenna, Roma, Constantinopole, Salonic)	Expunere, prelegere, utilizare videoproiector	2
Curs 7	Artă medievală timpurie. Artă din epoca merovingiană și carolingiană. Pictura manuscriselor (Irlanda- Durow, Lindisfarne, Kells. Imperiul carolingian – Luxeuil, Echternach). Perioada preromanică. Arhitectura (Aachen, Fulda, St. Riquier)	Expunere, prelegere, utilizare videoproiector	2
Curs 8	Arhitectura romanică în Europa. Arhitectura ecleziastică. Planimetrie. Tipuri de plan. Boltire. Interiorul bisericilor romanice. Elevația: turnuri, portaluri, fațade	Expunere, prelegere, utilizare videoproiector	2

Curs 9	Sculptura romanică în Europa. (Franța – Vezelay, Autun, Arles, Toulouse, Souillac, Moissac, St. Benoit sur Loire, Italia – Verona, Modena, Parma, Fidenza, Germania – Freiberg, Regensburg, Spania – Ripoll, Leon	Expunere, prelegere, utilizare videoproiector	2
Curs 10	Arhitectura gotică. Caracterizare-periodizare. Goticul francez francez (St. Denis, Laon, Chartres, Paris, Reims, Amiens). Răspândirea stilului gotic: Anglia. Peninsula Iberică (Spania – Toledo, Sevilla, Barcelona), Portugalia – Alcobaca, Santarem, Tomar). Arhitectura gotică din Europa Centrală. Caracteristicile goticului din Italia (Siena Florența, Assisi, Orvieto, Milano). Arhitectura orășenească (primării, palate, edificii publice).	Expunere, prelegere, utilizare videoproiector	2
Curs 11	Pictura și sculptura gotică. Goticul internațional. Pictura gotică. Vitraliul. Pictura de panou. (Italia, Țările de Jos, Germania, Austria). Sculptura (Franța, Germania).	Expunere, prelegere, utilizare videoproiector	2
Curs 12	Arhitectură și sculptură în Renașterea timpurie. Arhitectură (Florența, Roma, Mantova, Veneția - F. Brunelleschi, L. B. Alberti, Michelozzo Bramante, Biaggio Rossetti, Giov. și Bartolomeo Buon, Antonio Rizzo, M. Conducci etc). Sculptura (Brunelleschi, Ghiberti, Donatello, Verocchio etc	Expunere, prelegere, utilizare videoproiector	2
Curs 13	Arhitectură și sculptură în Renașterea matură și târzie. Arhitectură (Roma, Florența, Veneția, Vicenza, Caprarola, Tivoli - Villa D'Este - Bramante, B. Peruzzi, Giuliano și Antonio da Sangallo, Sanmicheli, Michelangelo). Sculptura (Michelangelo, B. Cellini, B. Bandinelli	Expunere, prelegere, utilizare videoproiector	2
Curs 14	Pictura Renașterii în sec. XV - XVI în Italia (A. da Messina, Paolo Ucello, F. Lippi, P. della Francesca, A. Verocchio, S. Botticelli, Giorgione, Correggio, Tiziano, Veronese, Tintoretto). Leonardo da Vinci, Raffaello, Michelangelo	Expunere, prelegere, utilizare videoproiector	2
Total ore curs:			28

8.2. Activități practice

8.2.a. Seminar		Metode de predare ²²	Nr. ore
Seminar 1	Predarea bibliografiei. Stabilirea cadrului general al disciplinei. Discuții despre originea artei. Funcțiile generice ale artei. Despre mimesis și katharsis	Discuții libere (referiri și discuții privind bibliografia ce tratează tema); prezentare imagini	1
Seminar 2	Rolul religiei în arta egipteană. Standardizarea artei egiptene religioase în opoziție cu arta populară. Discuție despre cromatica picturii funerare.	Discuții libere (referiri și discuții privind bibliografia ce tratează tema); prezentare imagini	1
Seminar 3	Studii de caz în arhitectură. Elementele structurale și decorative ale templului grec. Prezentarea canonului estetic în sculptură. Despre proporții și relația între părți.	Discuții libere (referiri și discuții privind bibliografia ce tratează tema); prezentare imagini	1
Seminar 4	Forul roman ca spațiu public. Influența artei grecești asupra artei romane. Sculptura romană și caracterul ei. Despre importanța artelor în civilizația romană.	Discuții libere (referiri și discuții privind bibliografia ce tratează tema); prezentare imagini	1
Seminar 5	Preluarea de imagini și reprezentări în cadrul artei paleocreștine. Studii de caz: iconografia Bunului Păstor, tema Nașterii și Botezului, simbolistica peștelui	Discuții libere (referiri și discuții privind bibliografia ce tratează tema); prezentare imagini	1
Seminar 6	Prezentare și discuții referitoare la evoluția planimetrică a monumentelor bizantine. Studiu de caz: Sf. Sofia din Constantinopol. Despre iconoclastie și triumful icoanei. Despre evoluția icoanei	Discuții libere (referiri și discuții privind bibliografia ce tratează tema); prezentare imagini	1
Seminar 7	Discuție despre tehnica de lucru a unui manuscris. Descrierea unui scriptoriu. Analiza elementelor decorative folosite în manuscrise. Noțiunile de chenar și de letrină. Exemple	Discuții libere (referiri și discuții privind bibliografia ce tratează tema); prezentare imagini	1
Seminar 8	Discuții despre planuri și modalitatea de analiză a acestora. Cum se citește un plan. Părțile constitutive ale acestuia. Care sunt elementele arhitectonice ale unui monument roman	Discuții libere (referiri și discuții privind bibliografia ce tratează tema); prezentare imagini	1
Seminar 9	Despre sculptura romană și specificul acesteia. Izocefalia, perspectiva ierarhică. Despre deformările sculpturii romane. Horror vacui	Discuții libere (referiri și discuții privind bibliografia ce tratează tema); prezentare imagini	1
Seminar 10	Elemente specific gotice. Arcul frânt. Gotic timpuriu, matur, flamboiant - definire și exemplificare. Elemente	Discuții libere (referiri și discuții privind	1

	arhitectonice specifice	bibliografia ce tratează tema); prezentare imagini	
Seminar 11	Caracteristicile goticului internațional în pictură. Contrapostul gotic în sculptură și pictură. Despre perspectivă și folosirea acesteia	Discuții libere (referiri și discuții privind bibliografia ce tratează tema); prezentare imagini	1
Seminar 12	Preluarea modelelor antichității în Renaștere.	Discuții libere (referiri și discuții privind bibliografia ce tratează tema); prezentare imagini	1
Seminar 13	Reapariția cupolei în arhitectură (Florența). Sculptura renașcentistă și proporțiile acesteia. Studiu de caz: Michelangelo	Discuții libere (referiri și discuții privind bibliografia ce tratează tema); prezentare imagini	1
Seminar 14	Diseminarea renașterii italiene în Europa. Studiu de caz, Franța și Germania (Jean Clouet, A. Dürer, L. Cranach, H. Baldung, A. Altdorfer, Hans Holbein cel Tânăr)	Discuții libere (referiri și discuții privind bibliografia ce tratează tema); prezentare imagini	1
Total ore seminar			14

9. Bibliografie

9.1. Referințe bibliografice recomandate	Baltrusaitis, Jurgis, Metamorfozele goticului, București, 1978
	Berence, Fred, Renașterea italiană, I-II, București, 1969
	Bonnard, Andre, Civilizația greacă, I-III, București, Ed. Științifică, 1967
	Burckhardt, Jakob, Cultura Renașterii în Italia, I-II, București, 1980
	Carcopino, Jerome, Viața cotidiană în Roma la apogeul imperiului, București, 1979
	Delvoye, Charles, Arta bizantină, I-II, București, 1976
	Devambez, Pierre, Enciclopedia civilizației grecești, București, 1970
	Farmer, David Hugh, Oxford. Dicționar al sfinților, București, 1999
	Faure, Elie, Istoria artei, vol. I-V, București, 1970
	Focillon, Henri., Arta Occidentului, vol. I-II, București, 1974
	Ginouves, Rene, Arta greacă, București, Ed. Meridiane, 1992
	Gombrich, Ernst H., Istoria artei, București, 2016
	Vătășianu, Virgil, Istoria artei europene. Epoca medie. Vol. I, București, 1967
9.2. Referințe bibliografice suplimentare	

10. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului²³

Se realizează prin contacte periodice cu acestea în vederea analizei problemei

11. Evaluare

Tip activitate	11.1 Criterii de evaluare	11.2 Metode de evaluare		11.3 Pondere din nota finală	Obs. ²⁴
11.4a Examen / Colocviu	<ul style="list-style-type: none"> Cunoștințe teoretice și practice însușite (cantitatea, corectitudinea, acuratețea) 	Teste pe parcurs ²⁵ :	%	% (minim 5)	
		Teme de casă:	%		
		Alte activități ²⁶ :	%		
		Evaluare finală:	% (min. 5)		
11.4b Seminar	<ul style="list-style-type: none"> Frecvența/relevanța intervențiilor sau răspunsurilor 	Evidența intervențiilor, portofoliu de lucrări (referate, sinteze științifice)		% (minim 5)	
11.5 Standard minim de performanță ²⁷					

Fișa disciplinei cuprinde componente adaptate persoanelor cu CES (persoane cu dizabilități și persoane cu potențial înalt), în funcție de tipul și gradul acestora, la nivelul tuturor elementelor curriculare (competențe, obiective, conținuturi, metode de predare, evaluare alternativă), pentru a asigura șanse echitabile în pregătirea academică a tuturor studenților, acordând atenție sporită nevoilor individuale de învățare.

Data completării: | 2 | 3 | / | 1 | 0 | / | 2 | 0 | 2 | 3 |

Data avizării în Departament: 00 / 00 / 2023

	Grad didactic, titlul, prenume, numele	Semnătura
Titular disciplină	Prof. univ. Ioan Albu	

UNIVERSITATEA
LUCIAN BLAGA
— DIN SIBIU —

Ministerul Educației
Universitatea “Lucian Blaga” din Sibiu
Facultatea de Științe Socio-Umane

Responsabil program de studii	Lector univ. dr. Cristina-Maria DĂNEASĂ	
Director Departament	Lector univ. dr. Radu RACOVITAN	

¹ Licență / Master

² 1-4 pentru licență, 1-2 pentru master

³ 1-8 pentru licență, 1-3 pentru master

⁴ Examen, colocviu sau VP A/R – din planul de învățământ

⁵ Regim disciplină: O=Disciplină obligatorie; A=Disciplină opțională; U=Facultativă

⁶ Categoria formativă: S=Specialitate; F=Fundamentală; C=Complementară; I=Asistată integral; P=Asistată parțial; N=Neasistată

⁷ Este egal cu 14 săptămâni x numărul de ore de la punctul 3.1 (similar pentru 3.2.a.b.c.d.e.)

⁸ Liniile de mai jos se referă la studiul individual; totalul se completează la punctul 3.37.

⁹ Între 7 și 14 ore

¹⁰ Între 2 și 6 ore

¹¹ Suma valorilor de pe liniile anterioare, care se referă la studiul individual.

¹² Suma (3.5.) dintre numărul de ore de activitate didactică directă (NOAD) și numărul de ore de studiu individual (NOSI) trebuie să fie egală cu numărul de credite alocate disciplinei (punctul 3.7) x nr. ore pe credit (3.6.)

¹³ Numărul de credit se calculează după formula următoare și se rotunjește la valori vecine întregi (fie prin micșorare fie prin majorare)

$$Nr. credite = \frac{NOCpSpD \times C_C + NOApSpD \times C_A}{TOCpSpD \times C_C + TOApSpD \times C_A} \times 30 \text{ credite}$$

Unde:

- NOCpSpD = Număr ore curs/săptămână/disciplina pentru care se calculează creditele
- NOApSpD = Număr ore aplicații (sem./lab./pro.)/săptămână/disciplina pentru care se calculează creditele
- TOCpSpD = Număr total ore curs/săptămână din plan
- TOApSpD = Număr total ore aplicații (sem./lab./pro.)/săptămână din plan
- C_C/C_A = Coeficienți curs/aplicații calculate conform tabelului

Coeficienți	Curs	Aplicații (S/L/P)
Licență	2	1
Master	2,5	1,5
Licență lb. străină	2,5	1,25

¹⁴ Se menționează disciplinele obligatoriu a fi promovate anterior sau echivalente

¹⁵ Tablă, videoproiector, flipchart, materiale didactice specifice, platforme on-line etc.

¹⁶ Tehnică de calcul, pachete software, standuri experimentale, platforme on-line etc.

¹⁷ Competențele din Grilele aferente descrierii programului de studii, adaptate la specificul disciplinei

¹⁸ Din planul de învățământ

¹⁹ Creditele alocate disciplinei se distribuie pe competențe profesionale și transversale în funcție de specificul disciplinei

²⁰ Titluri de capitole și paragrafe

²¹ Expunere, prelegere, prezentare la tablă a problematicei studiate, utilizare videoproiector, discuții cu studenții (pentru fiecare capitol, dacă este cazul)

²² Discuții, dezbateri, prezentare și/sau analiză de lucrări, rezolvare de exerciții și probleme

²³ Legătura cu alte discipline, utilitatea disciplinei pe piața muncii

²⁴ CPE – condiționează participarea la examen; nCPE – nu condiționează participarea la examen; CEF - condiționează evaluarea finală; N/A – nu se aplică

²⁵ Se va preciza numărul de teste și săptămânile în care vor fi susținute.

²⁶ Cercuri științifice, concursuri profesionale etc.

²⁷ Se particularizează la specificul disciplinei standardul minim de performanță din grila de competențe a programului de studii, dacă este cazul.